ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 7ης Ιουνίου 2007 *

Στην υπόθεση C-76/06 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως βάσει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, υποβληθείσα στις 7 Φεβρουαρίου 2006,

Britannia Alloys & Chemicals Ltd, με έδρα το Gravesend (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από την S. Mobley και τον M. Commons, solicitors,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

η **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπούμενη από τον F. Castillo de la Torre, με τόπο επιδόσεων το Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász, R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), Γ. Αρέστη και T. von Danwitz, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot
γραμματέας: R. Grass,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 1ης Μαρτίου 2007,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Britannia Alloys & Chemicals Ltd (στο εξής: Britannia) ζητεί, αφενός, την αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 29ης Νοεμβρίου 2005, T-33/02, Britannia Alloys & Chemicals κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-4973, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή της κατά της αποφάσεως

2003/437/ΕΚ της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2001, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/E-1/37.027 — Φωσφορικός ψευδάργυρος) (ΕΕ 2003, L 153, σ. 1, στο εξής: επίμαχη απόφαση), και, αφετέρου, την ακύρωση του άρθρου 3 της αποφάσεως αυτής κατά το μέρος που την αφορά.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός 17

2 Το άρθρο 15 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81] και [82] της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), ορίζει:

«1. Η Επιτροπή δύναται με απόφασή της να επιβάλλει στις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων πρόστιμα ύψους εκατό μέχρι και πέντε χιλιάδων λογιστικών μονάδων όταν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

[...]

β) παρέχουν ανακριβείς πληροφορίες σε απάντηση αιτήσεως που εγένετο σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 3 ή 5 [...]

[...]

2. Η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει με απόφαση στις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων πρόστιμο ύψους χιλίων μέχρις ενός εκατομμυρίου λογιστικών μονάδων, ή και ποσό μεγαλύτερο από αυτό μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό του κύκλου εργασιών που επραγματοποιήθη κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο από μία των επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν συνεργήσει στην παράβαση, όταν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

α) διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου [81], παράγραφος 1, ή του άρθρου [82] της Συνθήκης [...]

[...]

Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, εκτός από τη σοβαρότητα της παραβάσεως, και η διάρκειά της.

[...]»

Οι κατευθυντήριες γραμμές

3 Η ανακοίνωση της Επιτροπής με τον τίτλο «Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ» (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές) εκθέτει στο προοίμιό της:

«Σκοπός των αρχών που διέπουν τις [...] κατευθυντήριες γραμμές είναι να καταστεί δυνατή η διασφάλιση της διαφάνειας και της αντικειμενικότητας των αποφάσεων

της Επιτροπής, τόσο έναντι των επιχειρήσεων, όσο και έναντι του Δικαστηρίου, και παράλληλα να κατοχυρωθεί η διακριτική ευχέρεια που ο νομοθέτης έχει παραχωρήσει στην Επιτροπή για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, με ανώτατο όριο το 10 % του συνολικού κύκλου εργασιών των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων. Η άσκηση της διακριτικής αυτής ευχέρειας θα πρέπει, ωστόσο, να εντάσσεται σε μια συνεκτική και απαλλαγμένη από αυθαίρετες διακρίσεις πολιτική, η οποία να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένη στους στόχους της καταστολής των παραβιάσεων των κανόνων ανταγωνισμού.

Η νέα μέθοδος, η οποία θα εφαρμόζεται για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, θα πρέπει στο εξής να [είναι σύμφωνη με] το ακόλουθο σύστημα, το οποίο στηρίζεται στον προσδιορισμό ενός βασικού ποσού επί του οποίου εφαρμόζονται προσαυξήσεις, εάν συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις, και μειώσεις, εάν συντρέχουν ελαφρυντικές περιστάσεις.»

Το ιστορικό της διαφοράς

4 Στις σκέψεις 1 έως 10 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο συνόψισε ως ακολούθως το πραγματικό πλαίσιο τη διαφοράς που ήχθη ενώπιόν του:

«1 Η Britannia [...], εταιρία αγγλικού δικαίου, είναι θυγατρική της M. I. M. Holdings Ltd (στο εξής: MIM), εταιρίας αυστραλιανού δικαίου. Τον Οκτώβριο του 1993, η Pasminco Europe (ISC Alloys) Ltd πώλησε τις δραστηριότητές της στον τομέα του ψευδαργύρου στην MIM, η οποία τις μεταβίβασε στην Britannia. Η επιχείρηση αυτή παρήγε και πωλούσε προϊόντα με βάση τον ψευδάργυρο, περιλαμβανομένου του φωσφορικού ψευδαργύρου. Τον Μάρτιο του 1997, η Trident Alloys Ltd (στο εξής: Trident), αυτοτελής εταιρία συσταθείσα από τα διευθυντικά στελέχη της Britannia, αγόρασε τις δραστηριότητες της Britannia στον τομέα του ψευδαργύρου αντί 14 359 072 στερλινών

(GBP). Η τελευταία εξακολουθεί να υφίσταται ως θυγατρική της MIM, αλλά έχει παύσει να ασκεί κάθε οικονομική δραστηριότητα και συνεπώς δεν έχει πλέον κύκλο εργασιών.

2 Μολονότι οι χημικοί τύποι τους μπορούν να ποικίλλουν ελαφρώς, τα ορθοφωσφορικά άλατα του ψευδαργύρου αποτελούν ομοιογενές χημικό προϊόν, το οποίο δηλώνεται με την ονομασία γένους "φωσφορικός ψευδάργυρος". Ο φωσφορικός ψευδάργυρος, ο οποίος παρασκευάζεται από το οξείδιο του ψευδαργύρου και το φωσφορικό οξύ, χρησιμοποιείται συχνά ως αντιδιαβρωτική μεταλλική χρωστική ουσία στη βιομηχανία χρωμάτων. Διατίθεται στην αγορά είτε ως κοινός φωσφορικός ψευδάργυρος είτε ως τροποποιημένος ή "ενεργοποιημένος" φωσφορικός ψευδάργυρος.

3 Το 2001, το μεγαλύτερο μερίδιο της παγκόσμιας αγοράς φωσφορικού ψευδαργύρου κατείχαν οι πέντε ακόλουθοι Ευρωπαίοι παραγωγοί: η Dr. Hans Heubach GmbH & Co. KG (στο εξής: Heubach), η James M. Brown Ltd (στο εξής: James Brown), η Société nouvelle des couleurs zinciques SA (στο εξής: SNCZ), η Trident (πρώην Britannia) και η Union Pigments AS (πρώην Waardals AS) (στο εξής: Union Pigments).

4 Στις 13 και 14 Μαΐου 1998, η Επιτροπή διενήργησε ταυτόχρονους και αιφνιδιαστικούς ελέγχους στους χώρους της Heubach, της SNCZ και της Trident, δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 [...].

5 Στις 11 Δεκεμβρίου 2001, η Επιτροπή εξέδωσε την [επίμαχη] απόφαση. Η απόφαση της Επιτροπής που λαμβάνεται υπόψη προς έκδοση της παρούσας αποφάσεως είναι η κοινοποιηθείσα στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, η οποία επισυνάπτεται στο δικόγραφο της προσφυγής [...].

6 Με την [επίμαχη] απόφαση, η Επιτροπή επισημαίνει ότι υπήρξε σύμπραξη μεταξύ της Britannia (Trident από 15ης Μαρτίου 1997), της Heubach, της James Brown, της SNCZ και της Union Pigments, από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 13 Μαΐου 1998. Η σύμπραξη περιορίστηκε στον κοινό φωσφορικό ψευδάργυρο. Πρώτον, τα μέλη της συμπράξεως συνήψαν συμφωνία κατανομής της αγοράς με ποσοστώσεις πωλήσεων για τους παραγωγούς. Δεύτερον, καθόριζαν "ελάχιστες" ή "συνιστώμενες" τιμές σε κάθε σύσκεψη, τις οποίες ακολουθούσαν εν γένει. Τρίτον, κατά ορισμένο μέτρο, υπήρξε κατανομή των πελατών.

7 Το διατακτικό της [επίμαχης] αποφάσεως έχει ως εξής:

"*Άρθρο 1*

Η Britannia [...], η [...] Heubach [...], η James [...] Brown [...], η [SNCZ], η Trident [...] και η [Union Pigments] παρέβησαν τις διατάξεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, της Συνθήκης και του άρθρου 53, παράγραφος 1, της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ, διά της συμμετοχής τους σε διαρκή συμφωνία ή/και εναρμονισμένη πρακτική στον τομέα του φωσφορικού ψευδαργύρου.

Η διάρκεια της παράβασης είχε ως εξής:

[...]

β) στην περίπτωση της Britannia [...]: από τις 24 Μαρτίου 1994 μέχρι τις 15 Μαρτίου 1997·

[...]

Άρθρο 3

Τα ακόλουθα πρόστιμα επιβάλλονται για την παράβαση που αναφέρεται στο άρθρο 1:

α) Britannia [...]: 3,37 εκατομμύρια ευρώ·

β) [...] Heubach [...]: 3,78 εκατομμύρια ευρώ·

γ) James [...] Brown [...]: 940 000 ευρώ·

δ) [SNCZ]: 1,53 εκατομμύρια ευρώ·

ε) Trident [...]: 1,98 εκατομμύρια ευρώ·

στ) [Union Pigments]: 350 000 ευρώ.

[...]"

8 Για τον υπολογισμό των προστίμων, η Επιτροπή εφάρμοσε τη μεθοδολογία που εκτίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές [...] και στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 18ης Ιουλίου 1996, σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 1996, C 207, σ. 4, στο εξής: ανακοίνωση περί συνεργασίας).

9 Η Επιτροπή θεώρησε, κατ' αρχάς, ότι το ενδεδειγμένο για την προσφεύγουσα βασικό ποσό ανερχόταν σε 3,75 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογική σκέψη 313 της [επίμαχης] αποφάσεως). Στη συνέχεια υπενθύμισε το όριο το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, δεν μπορούσε να υπερβεί το επιβλητέο σε καθεμία από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις πρόστιμο. Προκειμένου να καθορίσει το προβλεπόμενο από τη διάταξη αυτή ανώτατο όριο του 10 % επί του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο όσον αφορά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή "έλαβε υπόψη τον παγκόσμιο κύκλο εργασιών της κατά το οικονομικό έτος που έληξε στις 30 Ιουνίου 1996, που αντιστοιχεί στο τελευταίο πλήρες έτος κανονικής επιχειρηματικής δραστηριότητας" (αιτιολογική σκέψη 345 [...]). Δεδομένου ότι ο εν λόγω κύκλος εργασιών ανερχόταν σε 55,7 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογική σκέψη 50), το ανώτατο όριο του προστίμου καθορίστηκε σε 5,5 εκατομμύρια ευρώ περίπου. Δεδομένου ότι το πρόστιμο, πριν από την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί συνεργασίας, ήταν χαμηλότερο από αυτό το ανώτατο όριο, η Επιτροπή δεν το μείωσε προς τήρηση του ορίου αυτού.

10 Τέλος, η Επιτροπή χορήγησε στην προσφεύγουσα μείωση κατά 10 % βάσει της ανακοινώσεως περί συνεργασίας (αιτιολογική σκέψη 366). Έτσι, το τελικό ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου ανήλθε σε 3,37 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογική σκέψη 370).»

Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

5 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 21 Φεβρουαρίου 2002, η Britannia άσκησε προσφυγή με την οποία ζήτησε να ακυρωθεί μέρος της επίμαχης αποφάσεως και, επικουρικώς, να μειωθεί το πρόστιμο που της επιβλήθηκε με την απόφαση αυτή.

6 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή.

Τα αιτήματα της αναιρεσείουσας και της αναιρεσίβλητης

7 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Britannia ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση καθόσον απέρριψε την προσφυγή της·

— να ακυρώσει το άρθρο 3 της επίμαχης αποφάσεως κατά το μέρος που την αφορά·

— επικουρικώς, να τροποποιήσει το πιο πάνω άρθρο 3 κατά το μέρος που την αφορά, έτσι ώστε να εξαφανίσει ή να μειώσει σημαντικά το πρόστιμο που της επιβλήθηκε·

— επικουρικότερα, να αναπέμψει την υπόθεση στο Πρωτοδικείο για να αποφανθεί το τελευταίο σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου·

— εν πάση περιπτώσει, να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά της έξοδα καθώς και στα έξοδα της Britannia τόσο στη δίκη ενώπιον του Πρωτοδικείου όσο και στη δίκη ενώπιον του Δικαστηρίου.

8 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει εν μέρει την αίτηση αναιρέσεως ως απαράδεκτη ή, επικουρικώς, να την απορρίψει ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

9 Η Britannia διατυπώνει στην ουσία τρεις λόγους αναιρέσεως με τους οποίους προβάλλει, αντιστοίχως, παράβαση του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως και παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

10 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η Britannia υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη όταν έκρινε ότι, για τον καθορισμό του ποσού του

προστίμου, η Επιτροπή σωστά εφάρμοσε το ανώτατο όριο του 10 % του κύκλου εργασιών στον κύκλο εργασιών τον οποίο η εταιρία αυτή είχε κατά την εταιρική χρήση που έληξε στις 30 Ιουνίου 1996 και όχι στον κύκλο εργασιών της εταιρικής χρήσεως μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της επίμαχης αποφάσεως.

11 Η Britannia ισχυρίζεται ότι, εφόσον δεν είχε κύκλο εργασιών κατά την αμέσως προηγούμενη της εκδόσεως της επίμαχης αποφάσεως εταιρική χρήση, η Επιτροπή μπορούσε μόνο να της επιβάλει πρόστιμο μεταξύ 1 000 και 1 000 000 ευρώ. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη όταν έκρινε ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να αναφερθεί στον κύκλο εργασιών ο οποίος πραγματοποιήθηκε κατά την εταιρική χρήση που έληξε στις 30 Ιουνίου 2001.

12 Η Britannia υπογραμμίζει ότι η μετοχή «προηγούμενη», η οποία περιλαμβάνεται στο άρθρο 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17, αφορά την πλήρη οικονομική χρήση δώδεκα μηνών που είναι η πιο πρόσφατη σε σχέση με την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως με την οποία επιβλήθηκε το πρόστιμο.

13 Υποστηρίζει ότι ο σκοπός του κατά την πιο πάνω διάταξη του κανονισμού 17 ανώτατου ορίου σχετικά με τον κύκλο εργασιών απαιτεί να εφαρμόζεται το ανώτατο αυτό όριο σε μια εταιρική χρήση η οποία αντικατοπτρίζει το οικονομικό μέγεθος της σχετικής επιχειρήσεως κατά την ημερομηνία της αποφάσεως της Επιτροπής. Πάντως, το Πρωτοδικείο εκτίμησε ότι, αν μια επιχείρηση δεν είχε οικονομική δραστηριότητα κατά την εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση μιας τέτοιας αποφάσεως, ο κύκλος εργασιών της περιόδου αυτής δεν δίνει καμία ένδειξη ως προς το μέγεθος της επιχειρήσεως αυτής και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως βάση για τον καθορισμό του προστίμου.

14 Η Britannia σημειώνει ότι τα στοιχεία, που περιλαμβάνονται στους ελεγμένους λογαριασμούς της για την εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της

επίμαχης αποφάσεως, αντικατοπτρίζουν την οικονομική της κατάσταση κατά την ημερομηνία επιβολής του προστίμου, δηλαδή μηδενικό κύκλο εργασιών. Κατά συνέπεια, για τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, η Επιτροπή δεν μπορούσε να λάβει υπόψη μια εταιρική χρήση κατά τη διάρκεια της οποίας η εταιρία αυτή είχε μεγαλύτερη οικονομική δραστηριότητα.

15 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, σύμφωνα με τον σκοπό του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η αφετηρία της συλλογιστικής του Πρωτοδικείου έγκειται στην κρίση ότι το ανώτατο όριο σχετικά με τον κύκλο εργασιών έχει εφαρμογή μόνον αν η επιχείρηση είχε κύκλο εργασιών κατά την εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της αποφάσεως με την οποία περατώθηκε η διοικητική διαδικασία.

16 Κατά την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο σωστά έκρινε ότι δεν έχει εφαρμογή το πιο πάνω ανώτατο όριο, δεδομένου ότι, αφενός, δεν υπήρξε κύκλος εργασιών για την τελευταία εταιρική χρήση και, αφετέρου, το ανώτατο όριο του 10 %, έχοντας σκοπό να αντικατοπτρίζει τις οικονομικές δυνατότητες της σχετικής επιχειρήσεως, έχει εφαρμογή όταν υπάρχει κύκλος εργασιών με τον οποίο μπορεί να συνδεθεί.

17 Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η πρώτη προϋπόθεση για την εφαρμογή του ανώτατου ορίου του 10 % είναι η ύπαρξη κύκλου εργασιών. Ελλείψει κύκλου εργασιών κατά την εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της τελικής αποφάσεως, είναι αναγκαίο να βρεθούν άλλοι δείκτες για να αξιολογηθεί το ύψος του επιβλητέου προστίμου.

18 Η Επιτροπή προσθέτει ότι οι εκτιμήσεις του Πρωτοδικείου ως προς το ζήτημα αν ο μηδενικός κύκλος εργασιών αποτελεί βάσιμη ένδειξη σχετικά με την οικονομική κατάσταση της Britannia αφορούν ένα πραγματικό στοιχείο το οποίο δεν μπορεί να επανεξεταστεί στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

19 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη όσον αφορά την ερμηνεία της έννοιας της «προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου» η οποία περιλαμβάνεται στο άρθρο 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17.

20 Έτσι, η αντιδικία ενώπιον του Δικαστηρίου αφορά το ζήτημα κατά ποιον τρόπο η Επιτροπή πρέπει να καθορίζει την έννοια της «προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου» σε περιπτώσεις όπου σημαντικές μεταβολές, όσον αφορά την οικονομική κατάσταση της σχετικής επιχειρήσεως, επήλθαν μεταξύ του χρονικού διαστήματος εντός του οποίου διαπράχθηκε η παράβαση και της ημερομηνίας εκδόσεως της αποφάσεως της Επιτροπής με την οποία επιβλήθηκε το πρόστιμο.

21 Όσον αφορά την εν λόγω έννοια, πρέπει να επισημανθεί ότι από πάγια νομολογία προκύπτει ότι για την ερμηνεία διατάξεως του κοινοτικού δικαίου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιό της και οι σκοποί της ρυθμίσεως της οποίας αποτελεί μέρος (βλ. τις αποφάσεις της 7ης Ιουνίου 2005, C-17/03, VEMW κ.λπ., Συλλογή 2005, σ. I-4983, σκέψη 41, και της 1ης Μαρτίου 2007, C-391/05, Jan De Nul, Συλλογή 2007, σ. I-1793, σκέψη 20).

22 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 σκοπό έχει να δώσει στην Επιτροπή την εξουσία να επιβάλλει πρόστιμα για να μπορέσει να εκτελέσει την αποστολή εποπτείας που της έχει αναθέσει το κοινοτικό δίκαιο (βλ. την απόφαση της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψη 105). Στην αποστολή αυτή περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων το καθήκον καταστολής των παράνομων μορφών συμπεριφοράς καθώς και αποτροπής της επαναλήψεώς τους (βλ. την απόφαση της 15ης Ιουλίου 1970, 41/69, ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 397, σκέψη 173).

23 Πρέπει να προστεθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 17, η Επιτροπή καλείται να λάβει υπόψη τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της σχετικής παραβάσεως.

24 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι το κατά το άρθρο 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17 ανώτατο όριο σχετικά με τον κύκλο εργασιών σκοπό έχει να αποτρέψει το ενδεχόμενο τα πρόστιμα που επιβάλλονται από την Επιτροπή να είναι δυσανάλογα σε σχέση με το μέγεθος της περί ης πρόκειται επιχειρήσεως (προαναφερθείσα απόφαση Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 119).

25 Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι, για τον καθορισμό της έννοιας της «προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου», η Επιτροπή οφείλει να αξιολογεί, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση και λαμβανομένων υπόψη του πλαισίου καθώς και των στόχων του καθεστώτος κυρώσεων το οποίο έχει δημιουργήσει ο κανονισμός 17, τον αντίκτυπο που επιδιώκεται να υπάρξει για τη σχετική επιχείρηση, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων έναν κύκλο εργασιών που να αντικατοπτρίζει την πραγματική οικονομική κατάσταση της επιχειρήσεως αυτής κατά την περίοδο κατά την οποία διαπράχθηκε η παράβαση.

26 Λαμβάνοντας υπόψη ένα τέτοιο νομικό πλαίσιο, το Πρωτοδικείο έκρινε, στη σκέψη 38 και 48 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο υπολογισμός του ανώτατου ορίου του προστίμου προϋποθέτει όχι μόνον ότι η Επιτροπή διαθέτει τον κύκλο εργασιών της τελευταίας εταιρικής χρήσεως πριν από την έκδοση της αποφάσεώς της, αλλά και ότι τα στοιχεία αυτά αντιστοιχούν στην πλήρη άσκηση συνήθους οικονομικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια διαστήματος δώδεκα μηνών.

27 Επιπλέον, στις σκέψεις 39 και 49 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο εξέθεσε ορισμένες ιδιαίτερες καταστάσεις για να στοιχειοθετήσει ότι, για την εφαρμογή του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η Επιτροπή πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τον κύκλο εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια πλήρους ασκήσεως συνήθων δραστηριοτήτων.

28 Συγκεκριμένα, αν γινόταν δεκτή, η επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας θα κατέληγε σε ερμηνεία του άρθρου 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17, υπό την έννοια ότι, σε περιπτώσεις όπου δεν υπήρξε κύκλος εργασιών κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσεως μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής, η τελευταία θα οφείλει να εφαρμόσει μόνον το πρώτο μέρος του πιο πάνω εδαφίου, δεδομένου ότι το προβλεπόμενο στο δεύτερο μέρος του ίδιου εδαφίου ανώτατο όριο δεν θα μπορεί να συνδεθεί με κύκλο εργασιών.

29 Πάντως, η ερμηνεία αυτή παραβλέπει όχι μόνο το περιεχόμενο των εξουσιών που η Επιτροπή έχει βάσει του άρθρου 15, παράγραφος 2, αλλά και το γεγονός ότι, σε ορισμένες καταστάσεις, ο κύκλος εργασιών της εταιρικής χρήσεως μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής δεν δίνει καμία χρήσιμη ένδειξη όσον αφορά την πραγματική οικονομική κατάσταση της σχετικής επιχειρήσεως και όσον αφορά το κατάλληλο επίπεδο του προστίμου που πρέπει να της επιβληθεί.

30 Κατά συνέπεια, όταν, όπως εν προκειμένω, η σχετική επιχείρηση δεν είχε κύκλο εργασιών κατά την εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής, η τελευταία δύναται να αναφερθεί σε άλλη εταιρική χρήση για να μπορέσει να αξιολογήσει σωστά τους οικονομικούς πόρους της επιχειρήσεως αυτής και να εξασφαλίσει επαρκή αποτρεπτικό χαρακτήρα στο πρόστιμο.

31 Πρέπει να προστεθεί ότι, όπως παρατήρησε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 74 των προτάσεών του και όπως έκρινε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 40 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ο καθορισμός του ανώτατου ορίου του προστίμου δεν είναι απλώς ζήτημα επιλογής μεταξύ των δύο δυνατοτήτων που προβλέπει το άρθρο 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17, δηλαδή μεταξύ ενός ανώτατου προστίμου 1 εκατομμυρίου ευρώ και ενός ανώτατου ορίου που καθορίζεται με αναφορά στον κύκλο εργασιών της σχετικής επιχειρήσεως.

32 Επομένως, το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε νομική πλάνη όταν έκρινε ότι η Επιτροπή μπορούσε να αναφερθεί, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17, στην τελευταία πλήρη εταιρική χρήση πριν από την έκδοση της επίμαχης αποφάσεως, δηλαδή στη χρήση που έληξε στις 30 Ιουνίου 1996.

33 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως με τον οποίο προβάλλεται παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως

34 Ο λόγος αυτός αναιρέσεως έχει δύο σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

— Επιχειρηματολογία των διαδίκων

35 Με το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, η Britannia υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο απορρίπτοντας την προσφυγή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, καθόσον, στην επίμαχη απόφαση, το ανώτατο όριο του 10 % εφαρμόστηκε στην τελευταία εταιρική χρήση σχετικά με την οποία η Επιτροπή θεώρησε ότι η εταιρία αυτή είχε «συνήθη οικονομική δραστηριότητα» και καθόσον, στην περίπτωση άλλων εταιριών που έλαβαν μέρος στη σύμπραξη, η εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της αποφάσεως αυτής είναι εκείνη που ελήφθη υπόψη.

36 Η Britannia ισχυρίζεται ότι η εφαρμογή του ανώτατου ορίου σχετικά με τον κύκλο εργασιών σε άλλη εταιρική χρήση και όχι σε εκείνη μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της επίμαχης αποφάσεως παραβλέπει την οικονομική της κατάσταση την ημερομηνία που εκδόθηκε η απόφαση αυτή. Πάντως, για να εξασφαλιστεί η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, η Επιτροπή έπρεπε να εφαρμόσει για όλες τις σχετικές επιχειρήσεις το κατά το άρθρο 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17 ανώτατο όριο στην εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της εν λόγω αποφάσεως.

37 Η Britannia θεωρεί ότι, αντιθέτως προς τις εκτιμήσεις του Πρωτοδικείου, ο μηδενικός κύκλος εργασιών της κατά τη διάρκεια της πιο πάνω εταιρικής χρήσεως αντικατοπτρίζει επακριβώς την οικονομική της κατάσταση κατά την περίοδο κατά την οποία διαπράχθηκε η παράβαση.

38 Η Επιτροπή σημειώνει ότι το Πρωτοδικείο εκτίμησε ότι η αναιρεσείουσα βρισκόταν σε διαφορετική κατάσταση από αυτή δύο άλλων επιχειρήσεων που έλαβαν μέρος στη σύμπραξη, δεδομένου ότι το κατά το άρθρο 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17 ανώτατο όριο του 10 % είχε εφαρμογή στις επιχειρήσεις αυτές. Συγκεκριμένα, οι τελευταίες είχαν κύκλο εργασιών κατά την εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της επίμαχης αποφάσεως, πράγμα που αποτελεί αξιόπιστο δείκτη όσον αφορά την οικονομική τους κατάσταση.

39 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η αναιρεσείουσα δεν ισχυρίζεται ότι βρισκόταν στην ίδια κατάσταση με τις εν λόγω επιχειρήσεις, αλλά απλώς ότι ο μηδενικός κύκλος εργασιών της κατά την εν λόγω εταιρική χρήση αντικατοπτρίζει επακριβώς την τότε οικονομική της κατάσταση. Πάντως, η επιχειρηματολογία αυτή θέτει υπό αμφισβήτηση μια πραγματική διαπίστωση του Πρωτοδικείου.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

40 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως παραβιάζεται μόνον όταν ανάλογες καταστάσεις αντιμετωπίζονται με διαφορετικό τρόπο ή όταν διαφορετικές καταστάσεις αντιμετωπίζονται με πανομοιότυπο τρόπο, εκτός εάν η αντιμετώπιση αυτή δικαιολογείται αντικειμενικά (βλ. την απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-344/04, IATA και ELFAA, Συλλογή 2006, σ. I-403, σκέψη 95).

41 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι δύο επιχειρήσεις τις οποίες αφορά η επιχειρηματολογία της Britannia εξακολουθούσαν να ασκούν εμπορική δραστηριότητα στην αγορά που ήταν το αντικείμενο της συμπράξεως όταν η Επιτροπή εξέδωσε την επίμαχη απόφαση. Επομένως, ο κύκλος εργασιών τους, κατά την εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της αποφάσεως αυτής, έδωσε στην Επιτροπή τη δυνατότητα να αξιολογήσει τους οικονομικούς πόρους των επιχειρήσεων αυτών και να καθορίσει την οικονομική τους κατάσταση.

42 Αντιθέτως, τέτοια εκτίμηση δεν ήταν δυνατή όσον αφορά την Britannia. Συγκεκριμένα, δεν αμφισβητείται ότι η τελευταία, την ημερομηνία που εκδόθηκε η επίμαχη απόφαση, βρισκόταν σε εντελώς διαφορετική κατάσταση από εκείνη των δύο άλλων επιχειρήσεων που έλαβαν μέρος στη σύμπραξη.

43 Υπό τις συνθήκες αυτές, σωστά το Πρωτοδικείο έκρινε, στις σκέψεις 61 έως 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή βάσιμα επιφύλαξε στην προσφεύγουσα διαφορετική μεταχείριση από εκείνη που επιφύλαξε στις εν λόγω επιχειρήσεις, δεδομένου ότι οι τελευταίες εξακολουθούσαν να δραστηριοποιούνται και ο κύκλος εργασιών που είχαν κατά την εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της επίμαχης αποφάσεως αποτελούσε αξιόπιστο δείκτη όσον αφορά την οικονομική τους κατάσταση.

44 Πρέπει να προστεθεί ότι, στο πλαίσιο του υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται βάσει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η διαφοροποιημένη μεταχείριση των σχετικών επιχειρήσεων είναι σύμφυτη με την άσκηση των εξουσιών που η διάταξη αυτή δίνει στην Επιτροπή. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της διακριτικής της ευχέρειας, η Επιτροπή καλείται να εξατομικεύσει την κύρωση με γνώμονα τη συμπεριφορά και τα χαρακτηριστικά των σχετικών επιχειρήσεων προκειμένου να εξασφαλίσει, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, την πλήρη αποτελεσματικότητα των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού (βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση της 29ης Ιουνίου 2006, C-308/04 P, SGL Carbon κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-5977, σκέψη 46 και παρατιθέμενη νομολογία).

45 Κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

— Επιχειρηματολογία των διαδίκων

46 Με το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, η Britannia υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο απορρίπτοντας την προσφυγή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, καθόσον η επίμαχη απόφαση, κατά το μέρος που καθορίζει την εταιρική χρήση επί της οποίας έχει εφαρμογή το ανώτατο όριο του 10 %, δεν είναι σύμφωνη με την παλαιότερη διοικητική πρακτική σε ανάλογες υποθέσεις.

47 Η Britannia ισχυρίζεται ότι, κατά το Πρωτοδικείο, η Επιτροπή μπορούσε να αποστεί από την επί του θέματος παλαιότερη πρακτική της, δεδομένου ότι η κατάσταση της επιχειρήσεως αυτής δεν ήταν ανάλογη της καταστάσεως σε άλλες υποθέσεις όπου επιβλήθηκαν πρόστιμα στις σχετικές επιχειρήσεις.

48 Προς στήριξη του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, η Britannia αναφέρεται σε τριών ειδών καταστάσεις.

49 Πρώτον, θεωρεί ότι η κατάστασή της ήταν ανάλογη της καταστάσεως σε υποθέσεις όπου μια αναμεμιγμένη στη σύμπραξη επιχείρηση είχε μεταβιβάσει τις δραστηριότητές της σε άλλη εμπορική οντότητα, ενώ συνέχιζε να υπάρχει.

50 Δεύτερον, η Britannia θεωρεί ότι της επιφυλάχθηκε μεταχείριση η οποία δημιούργησε δυσμενείς διακρίσεις σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις των οποίων μειώθηκε ο κύκλος εργασιών.

51 Τρίτον, η Britannia υποστηρίζει ότι δεν έτυχε της ίδιας μεταχειρίσεως με μια επιχείρηση η οποία αποτέλεσε το αντικείμενο της αποφάσεως 1999/271/ΕΚ της Επιτροπής, της 9ης Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου [81] της Συνθήκης ΕΚ (IV/34.466 — Ελληνικά πορθμεία) (ΕΕ 1999, L 109, σ. 24).

52 Όσον αφορά το τελευταίο σημείο, η Britannia παρατηρεί ότι η εν λόγω επιχείρηση είχε αποσυρθεί από την αγορά πριν από την έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής. Εφόσον δεν ήταν διαθέσιμος ο κύκλος εργασιών της επιχειρήσεως αυτής κατά την προηγούμενη εταιρική χρήση, η Επιτροπή επικαλέστηκε το πρώτο μέρος του άρθρου 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17 για να της επιβάλει πρόστιμο 1 εκατομμυρίου ευρώ. Κατά συνέπεια, η Britannia δεν έπρεπε να περιέλθει σε λιγότερο ευνοϊκή θέση απ' ό,τι η επιχείρηση εκείνη.

53 Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ζήτημα αν η κατάσταση της αναιρεσείουσας ήταν ανάλογη με εκείνη άλλων επιχειρήσεων που αποτέλεσαν το αντικείμενο παλαιότερων αποφάσεων είναι ένα πραγματικό ζήτημα το οποίο επιλύθηκε από το Πρωτοδικείο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και το οποίο, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να επανεξεταστεί από το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως.

54 Ως προς το πρώτο επιχείρημα σχετικά με τη μεταβίβαση δραστηριοτήτων, η Επιτροπή σημειώνει ότι το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η αναιρεσείουσα δεν βρισκόταν σε ανάλογη κατάσταση με εκείνη άλλων επιχειρήσεων τις οποίες αφορούσαν παλαιότερες αποφάσεις, καθόσον, αντιθέτως προς τις επιχειρήσεις αυτές, η Britannia δεν είχε κύκλο εργασιών κατά την εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της επίμαχης αποφάσεως.

55 Όσον αφορά το δεύτερο επιχείρημα ότι η Britannia δεν έτυχε της ίδιας μεταχειρίσεως με άλλες επιχειρήσεις των οποίων μειώθηκε ο κύκλος εργασιών, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το επιχείρημα αυτό ουδέποτε προβλήθηκε από την αναιρεσείουσα κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου.

56 Τέλος, όσο για το τρίτο επιχείρημα το οποίο αντλείται από την απόφαση 1999/271, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το επιχείρημα αυτό απορρίφθηκε από το Πρωτοδικείο. Συγκεκριμένα, η παλαιότερη πρακτική της Επιτροπής κατά τη λήψη αποφάσεων δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως νομικό πλαίσιο για τον καθορισμό των προστίμων στον τομέα του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι το πλαίσιο αυτό ορίζεται μόνον από το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17. Κατά συνέπεια, μια ερμηνεία της διατάξεως αυτής σε παλαιότερη υπόθεση υπέρ συγκεκριμένης επιχειρήσεως δεν μπορεί να αποτελέσει νομικό στοιχείο ικανό να αποδείξει την ύπαρξη υποχρεώσεως να επιφυλαχθεί ίδια μεταχείριση σε άλλη επιχείρηση σε μεταγενέστερη υπόθεση.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

57 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 44 της παρούσας αποφάσεως, για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις οι οποίες έλαβαν μέρος σε σύμπραξη η διαφοροποιημένη μεταχείριση των επιχειρήσεων αυτών είναι σύμφυτη με τη διακριτική ευχέρεια που έχει συναφώς η Επιτροπή.

58 Όσον αφορά τα δύο πρώτα επιχειρήματα της Britannia, κατά τα οποία η Επιτροπή απέστη από παλαιότερη διοικητική πρακτική, πρέπει να επισημανθεί ότι το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 61 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, έκρινε ότι η αναιρεσείουσα δεν βρισκόταν σε ανάλογη κατάσταση με εκείνη των επιχειρήσεων τις οποίες αφορούσαν παλαιότερες αποφάσεις της Επιτροπής, καθόσον η αναιρεσείουσα δεν είχε κύκλο εργασιών κατά την εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της επίμαχης αποφάσεως.

59 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο σωστά συνήγαγε, στην εν λόγω σκέψη 61, ότι η Επιτροπή βάσιμα επιφύλαξε στην Britannia διαφορετική μεταχείριση από εκείνη που επιφύλαξε στις πιο πάνω επιχειρήσεις.

60 Όσο για την επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας που αντλείται από την απόφαση 1999/271, και εδώ διαπιστώνεται ότι, μολονότι η κατάσταση της επιχειρήσεως την οποία αφορούσε η απόφαση εκείνη είναι κοντινή με την κατάσταση της Britannia, από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η οποία υπομνήσθηκε στις σκέψεις 201 και 205 της αποφάσεως της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, C-167/04 P, JCB Service κατά Επιτροπής (Συλλογή 2006, σ. I-8935), προκύπτει ότι η πρακτική της Επιτροπής κατά τη λήψη αποφάσεών της δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως νομικό πλαίσιο για τα πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού και ότι αποφάσεις σχετικά με άλλες υποθέσεις έχουν μόνον ενδεικτικό χαρακτήρα όσον αφορά την ενδεχόμενη ύπαρξη δυσμενών διακρίσεων, δεδομένου ότι είναι ελάχιστα πιθανό να είναι πανομοιότυπες οι ιδιαίτερες περιστάσεις των υποθέσεων εκείνων, όπως είναι οι σχετικές αγορές, τα σχετικά προϊόντα, οι σχετικές επιχειρήσεις και οι σχετικές περίοδοι.

61 Πρέπει να προστεθεί ότι οι επιχειρήσεις που εμπλέκονται σε διοικητική διαδικασία ικανή να οδηγήσει στην επιβολή προστίμου για παράβαση των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού δεν μπορούν να έχουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς το ότι η Επιτροπή δεν θα υπερβεί το επίπεδο των προστίμων το οποίο καθόριζε παλαιότερα ούτε ως προς μια μέθοδο υπολογισμού των τελευταίων. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει μεταξύ άλλων ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις πρέπει κατά συνέπεια να λαμβάνουν υπόψη τη δυνατότητα να αποφασίσει ανά πάσα στιγμή η Επιτροπή να αυξήσει το επίπεδο των προστίμων σε σχέση με εκείνο που καθόριζε στο παρελθόν (βλ. την απόφαση της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψεις 228 και 229).

62 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των πιο πάνω στοιχείων, δεν υπάρχει νομική πλάνη στην κρίση του Πρωτοδικείου ότι η Επιτροπή δεν παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως όταν καθόρισε την εταιρική χρήση επί της οποίας έχει εφαρμογή το ανώτατο όριο του 10 %.

63 Επομένως, το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

64 Κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως με τον οποίο προβάλλεται παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου

65 Ο τρίτος λόγος αναιρέσεως έχει και αυτός δύο σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως

— Επιχειρηματολογία των διαδίκων

66 Με το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, η Britannia ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο απορρίπτοντας την προσφυγή παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου, καθόσον στην επίμαχη απόφαση η Επιτροπή, για να καθορίσει το κατά το άρθρο 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17 ανώτατο όριο σχετικά με τον κύκλο εργασιών, έλαβε υπόψη άλλη εταιρική χρήση και όχι εκείνη μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της αποφάσεως αυτής.

67 Ακριβέστερα, η Britannia διατείνεται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη όταν έκρινε ότι δεν συνιστά παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου το γεγονός ότι η Επιτροπή απέστη από το κείμενο του άρθρου 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17 και έλαβε υπόψη άλλη εταιρική χρήση και όχι εκείνη μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της επίμαχης αποφάσεως.

68 Η Britannia υποστηρίζει ότι δεν ήταν προβλέψιμο ότι η Επιτροπή σχεδίαζε να αναφερθεί σε άλλη χρονιά και όχι στην εν λόγω εταιρική χρήση. Στο σημείο αυτό, η προσέγγιση του Πρωτοδικείου δημιουργεί σημαντική νομική αβεβαιότητα, δεδομένου ότι για τις επιχειρήσεις τις οποίες αφορά μια έρευνα της Επιτροπής θα είναι αδύνατον να καθορίσουν το έτος αναφοράς που είναι κατάλληλο για τον καθορισμό του ανώτατου ποσού του προστίμου.

69 Η Britannia προσθέτει ότι ο μόνος τρόπος να εξασφαλιστεί συνεπής και προβλέψιμη διοικητική πρακτική είναι να εφαρμόζεται πάντοτε το κατά το άρθρο 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17 ανώτατο όριο στην εταιρική

χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής, ακόμη και αν η ερμηνεία αυτή συνεπάγεται την εφαρμογή του κατά τη διάταξη αυτή ανώτατου ορίου σε μηδενικό κύκλο εργασιών.

70 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ερμηνεία που έδωσε στο άρθρο 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17 ήταν προβλέψιμη, δεδομένου ότι το κατά τη διάταξη αυτή ανώτατο όριο έχει εφαρμογή επί του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά την εταιρική χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της αποφάσεως με την οποία περατώθηκε το διοικητικό στάδιο και η αναιρεσείουσα δεν είχε κύκλο εργασιών κατά τη χρήση αυτή.

71 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η έννοια της προβλεψιμότητας των προστίμων σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογήσουν τις συνέπειες των πράξεών τους πριν προβούν στις πράξεις αυτές. Εν προκειμένω, όταν η αναιρεσείουσα αποφάσισε να διαπράξει την παράβαση, ο κύκλος εργασιών της δεν ήταν πολύ διαφορετικός από εκείνον που χρησιμοποιήθηκε για να υπολογιστεί το ανώτατο όριο του 10 %, δηλαδή 55,7 εκατομμύρια ευρώ για τη χρήση που έληξε στο τέλος του Ιουνίου του 1996.

72 Η Επιτροπή συνάγει εξ αυτών ότι, κατά την περίοδο κατά την οποία διαπράχθηκε η παράβαση που προσάφθηκε, η Britannia μπορούσε να υποθέσει ότι, αν η παράβαση αυτή αποκαλυπτόταν και τιμωρούνταν αμέσως, θα έπρεπε να καταβάλει πρόστιμο περίπου 5,5 εκατομμυρίων ευρώ.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

73 Διαπιστώνεται ότι, με την επιχειρηματολογία της, η Britannia στην ουσία αναδιατυπώνει το σύνολο των επιχειρημάτων που παρέθεσε προς στήριξη του πρώτου λόγου αναιρέσεως, με τον οποίο προέβαλε παράβαση του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17.

74 Επομένως, εφόσον από τη σκέψη 32 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος, αβάσιμα είναι και τα επιχειρήματα που η αναιρεσείουσα προέβαλε προς στήριξη του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως.

75 Κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

Επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως

— Επιχειρηματολογία των διαδίκων

76 Με το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, η Britannia ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο απορρίπτοντας την προσφυγή υπέπεσε σε νομική πλάνη, καθόσον η επίμαχη απόφαση προσβάλλει θεμελιώδη δικαιώματα. Συγκεκριμένα, στον τομέα των κυρώσεων ποινικού χαρακτήρα, η ασφάλεια δικαίου είναι θεμελιώδες δικαίωμα το οποίο αναγνωρίζεται από το άρθρο 7, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, καθώς και από το άρθρο 49, παράγραφος 1, του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ο οποίος διακηρύχτηκε στην Νίκαια στις 7 Δεκεμβρίου 2000 (ΕΕ C 364, σ. 1).

77 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι αυτό το σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως είναι νέο καθόσον δεν προβλήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου.

78 Η Επιτροπή προσθέτει ότι, εφόσον ο κύκλος εργασιών της Britannia κατά την περίοδο κατά την οποία διαπράχθηκε η παράβαση, δηλαδή κατά τα έτη 1994 έως 1997, ήταν περίπου 55 εκατομμύρια ευρώ, η επιχείρηση αυτή μπορούσε να αναμένει

ανώτατο πρόστιμο 5,5 εκατομμυρίων ευρώ αν αποκαλυπτόταν η σύμπραξη. Εφόσον η Britannia δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει τον κύκλο εργασιών της για τη χρήση μετά την οποία ακολούθησε η έκδοση της επίμαχης αποφάσεως, η Britannia δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι ανέμενε πρόστιμο συγκεκριμένου ποσού.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

79 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου απαιτεί να είναι οι κανόνες του κοινοτικού δικαίου σαφείς και ακριβείς για να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να προσανατολίζονται όταν βρίσκονται σε έννομες καταστάσεις και σχέσεις που καλύπτονται από την κοινοτική έννομη τάξη (βλ. την απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 1996, C-63/93, Duff κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-569, σκέψη 20).

80 Όσον αφορά τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού, το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 70 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, υπενθύμισε ότι οι διατάξεις που διέπουν την εφαρμογή των κανόνων αυτών, και ειδικότερα ο κανονισμός 17 και οι κατευθυντήριες γραμμές, δίνουν στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να προβλέψουν με βεβαιότητα τις οικονομικές συνέπειες που μπορούν να υπάρξουν από την παράβαση των κανόνων αυτών.

81 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο σωστά έκρινε, στη σκέψη 73 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου δεν μπορούσε να εγγυηθεί στην αναιρεσείουσα ότι η παύση των εμπορικών δραστηριοτήτων της στον τομέα του ψευδαργύρου θα έχει ως συνέπεια να μπορέσει να αποφύγει την επιβολή προστίμου για την παράβαση που διέπραξε. Συγκεκριμένα, η Britannia κάλλιστα μπορούσε να προβλέψει ότι θα της επιβληθεί πρόστιμο, καθόσον ήταν προφανής η από μέρους της παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού και καθόσον το πρόστιμο αυτό θα καθοριζόταν με γνώμονα όχι μόνο τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως αυτής, αλλά και τις περιστάσεις στις οποίες βρισκόταν η εν λόγω επιχείρηση.

82 Η Britannia δεν προβάλλει κανένα άλλο επιχείρημα ή στοιχείο ικανό να αποδείξει ότι στην κρίση την οποία το Πρωτοδικείο εξέφερε στη σκέψη 73 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως υπάρχει νομική πλάνη.

83 Επιπλέον, λαμβανομένης υπόψη της διακριτικής εξουσίας που έχει συναφώς η Επιτροπή, μια επιχείρηση που έλαβε μέρος σε σύμπραξη δεν μπορεί να έχει βεβαιότητα όσον αφορά το ύψος του προστίμου που μπορεί να της επιβληθεί από την Επιτροπή στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού 17.

84 Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός ότι η Britannia δεν ήταν σε θέση να ξέρει από πριν το έτος αναφοράς που ήταν κατάλληλο για τον καθορισμό του ανώτατου ορίου του προστίμου δεν συνιστά από μόνο του παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου.

85 Επομένως, το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

86 Κατά συνέπεια, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

87 Κατόπιν των ανωτέρω, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

88 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία βάσει του άρθρου 118 του ίδιου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Britannia στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, η Britannia πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει την Britannia Alloys & Chemicals Ltd στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)